

Zoo PRAHA

Dr Cyril Purkyně s kolektivem

~~395 / 11 / 29~~

1636

PRAHA 1957

SPORTOVNÍ A TURISTICKÉ NAKLADATELSTVÍ

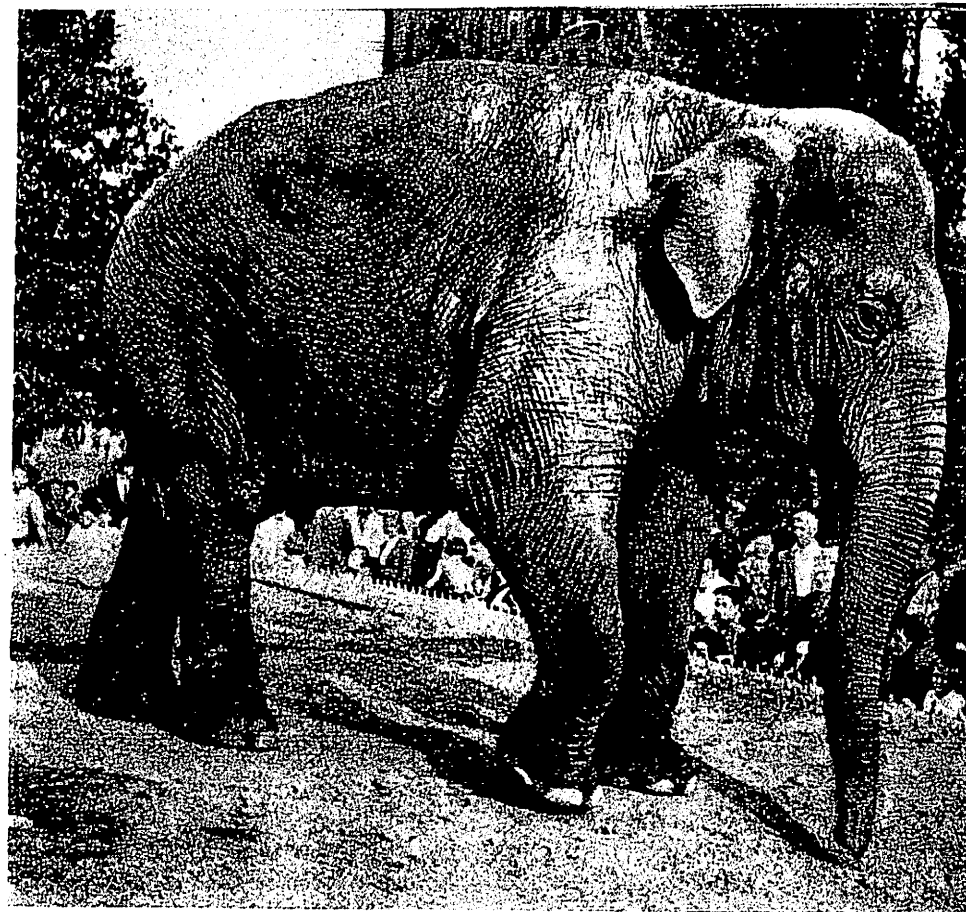
60 pp

O lovu zvířat

Již od pradávna se musel člověk zabývat lovem. Aby uhájil svůj holý život, lovil diluviální člověk mamuty, jeskynní medvědy a jinou zvěř. Ulovená zvěř mu poskytovala nejen potravu, nýbrž i kůže a kožešiny k oblékání a kosti k výrobě nástrojů a zbraní. Člověk tehdy nelovil zvěř pro zábavu, nýbrž ze železné nutnosti, aby uhájil svůj život.

Zvěř žijící v této dávné době nebyla však člověkem vyhubena. Mamut, nosorožec, jeskynní medvěd, hyena a jiná zvěř vyhynula změnou podnebí a tím změněnými životními podmínkami. Tuto vyhynulou zvěř tedy člověk na svědomí nemá.

Počátkem novověku počíná však již zásluhou člověka nezadržitelné vymírání některých zvířat, zejména velkých. Jako první byl v Evropě člověkem vyhuben tur, divoký předek našeho skotu domácího. Poslední tur byl uloven roku 1627 v Polsku. Poslední v Evropě žijící divoký kůň tarpan byl ubit v druhé polovině minulého století na Ukrajině. Při příchodu Burů do jižní Afriky hemžila se tato země obrovskou spoustou různých zvířete, jako zebrami, žirafami, buvoly, antilopami atd. Tato zvěř byla nemilosrdně vybiřena, až došlo k úplnému vyhubení veškeré velké zvěře v jižní Africe; žije dnes pouze v rezervacích zřízených v poslední době. Tak byl také vyhuben zvláštní druh zeber — kvagga — žijící jedině v této oblasti. Poslední kus tohoto zvířete, žijícího kdysi ve velkých stádech, byl zastřelen roku 1878. Kvagga byla vyhubena tak rychle, že se téměř neuchovala ani v museích. Nádherní kapšiti a berberští lvi s obrovskou hřívou byli v přírodě vyhubeni koncem minulého století a udrželi se pouze v zoologických zahradách a v cirkusech. Člověk rovněž vyhubil zcela zbytečně řadu mořských ssavců. Severoamerický zubr (bison) byl téměř úplně vyhuben. Z jeho milionových stád zbylo před několika desetiletími pouhých 500 kusů. V poslední době byl však vhodnými ochrannými opatřeními stav bisonů zvětšen na počet přes 20 000 kusů, takže se zdá, že toto zvíře je zachráněno. Jiný osud měl evropský zubr, který byl pokračující civilizací ztla-

25. SLON INDICKÝ

čen na území dnešního Polska, kde žije dnes již pouze v oborách a rezervacích. Poslední kus ve volné přírodě byl zastřelen poměrně nedávno. Jeho vymizení z Evropy mají na svědomí hlavně středověcí králové a šlechta, kteří toto nádherné zvíře, jež na nikoho neútočilo, neloveckými způsoby hubili.

Nezmínili jsme se však o ptácích, které člověk vyhubil, a to rovněž neloveckými způsoby. Počítáme k nim druhy: dronte, moa, alku velkou atd.

Vymírání velké zvěře pokračuje nezadržitelně dále a nebudou-li učiněna rázná opatření, není daleko doba, kdy se světa zmizí asijský nosorožec, ohrožení zejména pro pověru, že jejich rohy mají léčebné

účinky. Stejný osud hrozí africkému nosorožci tuporohému. V poslední době je konečně ohrožena téměř většina africké zvěře, která byla a je hubena hromadně. Po poslední válce vystříleli Angličané na velkém území Tanganyiky veškerou velkou zvěř, aby získali půdu pro pěstování podzemnice olejné, t. zv. burských oříšků. Tisíce velkých ssavců, na př. nosorožců, slonů, žiraf, buvolů, antilop a jiných bylo nemilosrdně a zcela zbytečně vyvražďeno. Získaná půda, na které kromě vybití zvěře byly vykáceny všechny stromy, byla tropickým sluncem na prach vysušena a větrem odnesena. Co nedodělal vítr, dokončily tropické lijáky. Dnes je toto území úplnou poustinou, kde nic nežije a kde se též nic nepěstuje. Zvěř je v Africe mnohdy lovena nezákonným způsobem; je vhnána do řek a pak snadno ubíjena, anebo lovena pomocí úmyslně založených stepních a lesních požárů.

Když před lety používal člověk k lovu primitivní zbraně, třeba již zbraně stříelné, byl to lov, který vyžadoval určitou obratnost a statečnost. Dnes se loví všechna zvěř naprosto bezpečně, neboť moderní zbraně s dalekohledy jsou tak jisté, že jen bláznů nebo opilému člověku by se mohlo něco při honbě přihodit. Pro jistotu stojí vždy za dnešním lovcem v tropických krajích lovcem řemeslní, kteří každé možné nebezpečí odvrátí. Povolení k odstřelu zvěře se prodává, a tak, kdo má peníze, může za poměrně nevelký obnos zastřelit značné množství zvěře, nosorožce, slony a žirafy v to počítaje.

Různé evropské kanceláře nabízejí dokonce čtrnáctidenní lovecké výpravy do tropické Afriky za cenu, ve které je započítán let tam a zpět, lovecká výprava, odstřel zvířat, pouze nápoje si platí každý účastník sám. Jsou známi američtí lovci, kteří v Africe ulovili přes 1000 slonů nebo nosorožců. Tyto osoby nemůžeme považovat za lovce v ušlechtilém slova smyslu, nýbrž za sprosté zabíječe.

I u nás jsme znali lovce podobného druhu. Před válkou žil na zámku Konopišti rakouský arcivévoda Ferdinand. Tento pán za svého života zabil přes 300 000 kusů zvěře, z toho 5000 kusů jelenů. Používám záměrně slova zabil, jelikož se tento „lovec“ zřejmě minul povoláním. Měl být řezníkem na velkých jatkách, kde by si přišel na své. Takových lovců, jako byl jmenovaný Ferdinand, bylo u nás více. Jsou známy i u nás případy, že určití páni napodobovali bývalou šlechtu a předháněli se, kdo uloví do roka více jelenů nebo srnců a kdo při honu v Židlochovicích uloví za den přes 1000 kusů drobné zvěře.

Toto vše není žádným opravdovým lovem a nemůžeme to též nazývat sportem.

26. NOSOROŽEC DVOUROHÝ

Jinak je dnes pravá honba pro naše hospodářství velmi důležitá a můžeme říci i nepostradatelná.

U nás žije spousta různé zvěře, která při zásobování obyvatelstva hraje důležitou úlohu. Správně prováděná honba, ať je to lov na šoulače nebo na posedu, je vždy nádherná a je dobrou rekreací i sportem pro pracujícího člověka.

Moderní člověk nechodí již dnes na lov jen proto, aby bezúčelně zabíjel zvěř, nýbrž bere s sebou často i fotografický přístroj, aby jím zachytil nejrůznější výjevy ze života divoké zvěře. Chce-li, aby jeho fotografická kořist byla skutečně pěkná, musí se hledět přiblížit ke zvířeti co nejbližší. Při fotografování různé tropické zvěře je přibližování k ní vždy spojeno s určitým rizikem, takže lovec, který zaměnil pušku za kameru, i v tomto ohledu si přijde na své.

Pěkné snímky jsou mu pak rozhodně lepší upomínkou nežli všechny ty různé t. zv. trofeje.